

Klasik Batı Müziği ve Çağdaş/Çok Sesli Türk Müziği Eserlerinin Seslendirilmesine Yönelik Sınıf İçi Bir Değerlendirme

Barış DEMİRCİ (*)

Gökalp PARASIZ (**)

Öz: Bu Araştırma, Klasik batı müziği ve Çağdaş Çoksesli Türk müziği eserlerini orkestral/oda müziği ve yönetimi dersinde seslendirebilme düzeylerini tespit etmeye yönelik deneysel bir çalışmadır. Çalışma grubunu, 2011-2012 öğretim yılı, bahar yarıyılında Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında orkestral/oda müziği ve yönetimi dersi alan 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Verilerin elde edilmesinde tek gruplu ön test-son test modeli uygulanmıştır. Verilerin analizinde ise t testi istatistiksel analiz yöntemi kullanılmıştır. Bulgulara göre, öğrencilerin her iki eseri seslendirmeye ilişkin ön test ve son test puanları arasındaki farkın son test puanları lehine olduğu görülmüştür. Tüm bu bulgular, öğrencilerin klasik batı müziği ve çağdaş/çoksesli Türk müziği eserlerini orkestral/oda müziği ve yönetimi dersinde seslendirebilme düzeylerini test etmeye yönelik yapılan üç haftalık çalışmanın, etkili olduğunu göstermektedir. Ancak, seçilen eserlere yönelik yapılan ders içi çalışmaların, klasik batı müziği eserini seslendirmede daha etkili olduğu sonucu, elde edilen verilere dayanarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Klasik batı müziği, çağdaş/çoksesli Türk müziği, performans değerlendirme

A Classroom Activity Evaluation on Singing Performance of the Works in Classical Western Music and Contemporary Turkish Polyphonic Music

Abstract: This study is an experimental study to determine singing performance level of works in classical western music and contemporary Turkish polyphonic music in the orchestra/chamber music courses. Studying group is the fourth class students who take the orchestra/chamber music courses during 2011-2012 academic year in the department of Music Education, Kazım Karabekir Educational Faculty at Ataturk University. Preliminary test-proof test was applied to obtain data. "T" test analysis method was used to analyze data. According to the results related to students' performance of both works, the difference between preliminary test and proof test was in favor of proof test results. All results point out that three-week study which was done to determine singing performance level of works in classical western music and contemporary Turkish polyphonic music in the orchestra/chamber music courses were very effective on the performance of students. However, depending on data, it was stated that classroom activities were more effective in the singing performance.

Keywords: Classical western music, contemporary Turkish polyphonic music, evaluation of performance

*) Yrd. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (e-posta: bdemirci@atauni.edu.tr)

**) Yrd. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı (e-posta: gparasiz@atauni.edu.tr)

Giriş

Cumhuriyetin ilanıyla başlayan yenilikler, her alanda olduğu gibi Türk müziği alanında da etkisini göstermiştir. Var olan müziğimizi, ulusal ve uluslararası ortamlarda ifade etmeye yönelik çalışmalar ilke edinilmiş, batının müzik kültürü kendi müzik kültürümüze bozmadan belli özellikleri bakımından örnek alınmıştır. Yapılan bu çalışmalarla, Türk toplumunun kültürel zenginliklerinin uluslararası ortamlarda paylaşılması ve kalıcı etkiler bırakması amaç edinilmiştir. Çünkü çağdaş toplumlar kendilerini evrensel ortamlarda ifade ederken, daha çok politik, siyasi yönleriyle değil, kültürel değerleriyle ön plana çıkmışlardır.

Aydın, (2003) müziğin evrenselliğinin, öteki kültürlerin ve ulusal varlıkların katımlarıyla oluştuğuna değinmiştir (s.9). Kültürel zenginliğin en önemli öğelerinden olan müzik, duygu ve düşünceleri kelimelerin ötesinde ifade eder (Gonca ve Tohumcu, 2006: s. 1). Ayrıca sadece duygu, düşünceleri ifade etmekle kalmaz, toplumların geçmişi ile geleceği arasında bir köprü kurar ve varlığını evrensel boyutlara taşır. İşte bu aşamada çağdaş bir müziğin rolü önem kazanır.

Türkler ulusal anlamda, Batı Avrupa’da çok sesli müziğin gelişimine tamamen yabancı kalmamıştır. Türkiye ile Avrupa arasındaki müziksel etkileşim ilişkilerinin kökleri 16. yüzyıla kadar uzanır (Aydın, 2003: s. 9). Atatürk, batı’nın “müziğinin” değil, “müzikçiliğinin” alınması üzerinde durur. “müzikçiliği” almakla, “müziği” almak birbirinden çok farklıdır. (...) Atatürk’ün gerçekleştirmeye koyulduğu Türk müzik inkılabında esas olan dışarıdan ürün almak değil, süreç almaktır, süreç öğrenmektir. Diğer bir deyişle dışarıdan yol, yöntem, teknik ve araç-gereç almaktır. Ürün içeride, kendi yurdumuzda oluşacaktır (Uçan, 1998: s. 21). Dolayısıyla müzik alanında yapılan atılımlar ve yenilikler bir batılılaşma süreci olarak değerlendirilmemeli, Türk müzik kültürünün evrensel boyutlarda kimlik kazandığı bir süreç olarak görülmelidir. Bu süreç, uzun, ayrıntılı ve ciddi bir çalışmayı beraberinde getirmektedir. Budak, (2006) Atatürk Türk müziğini doğru temeller üzerine oturtmaya çalışmakta, şairleri, edebiyatçıları, müzik-bilimcileri ve sanatçıları, düşündüğü temel üzerinde ve çağdaş, dinamik, ulusalcı değerler üzerinde yönlendirmekte ve müzikte sosyallik işlevi aramaktadır.

Ulusalcı yaklaşımın dikkate değer örnekleri bestecilik alanında belirginleşir: Besteciliği meslek olarak seçen ilk müzikçilerimiz Türk Beşleri olarak anılır. Cemal Reşit Rey, Hasan Ferit Alnar, Ulvi Cemal Erkin, Ahmet Adnan Saygun, Necil Kazım Akses’ten oluşan Türk beşleri, ulusalcı bir çizgiden yola çıkmış, halk müziğimizin makamsal ve ritmik sistemlerini bilinçle değerlendirmişlerdir. Halk müziği eserlerinin derlenip belgelenmesi çalışmalarına da katkıda bulunan bestecilerimiz, geleneksel müziklerimizden yararlanırken çağdaş müzik tekniklerini göz önünde bulundurmuşlardır (Say, 2005: s. 550). Onlar, bestecilikleri kadar eğitimci, müzik kurumlarının kurucusu, birer çalgı ustası, orkestra şefi olarak hizmet vermişlerdir. Cumhuriyet Türkiye’sinde müzik sanatının dünya ölçüt-

lerindeki kimliğini kazanmasına her açıdan katkıda bulunmuşlardır (İlyasoğlu, 2007: s. 11).

Günümüze kadar uzanan bu yaklaşım yeni nesil bestecilerimize de örnek olmuş, çalışmalarında ulusalcı yaklaşım çerçevesinde geleneksel müzik türlerinin kavram ve genel kurallarını temel alarak, çağdaş Türk müziği eserleri bestelemeye ve müzik kültürümüz içerisinde yer alan eserleri düzenlemeye devam etmişlerdir. Bestelenen ve düzenlenen bu eserler, ülkemizde bazı kurumlara bağlı senfoni orkestralarında, mesleki müzik eğitimi veren kurumların öğretim programlarında yer alan çalgı toplulukları, oda müziği, orkestra ve orkestra/oda müziği vb. derslerde seslendirilmektedirler.

Çalgı toplulukları diğer bir adı orkestra (Çalışır, 2004: s. 1559). Orkestra evrensel müzikte kullanılan çalgı çeşitlerinin tümüne, belirli oranlarda yer veren bir çalgı topluluğudur, ancak bu tanımı sınırlayan orkestra kuruluşları da vardır (Say, 1992: s. 1004). Oda müziği, az sayıda icracıdan oluşan küçük topluluklar için yazılmış müzik türü, oda orkestrası ise; oda müziği olarak yazılmış eserleri seslendiren topluluk olarak tanımlanabilir (Uluç, 2000: s. 124).

Yukarıda sözü edilen ve mesleki müzik eğitimi veren kurumlar genel amaç ve hedefleri doğrultusunda, eğitim programlarında var olan çalgı türlerine göre çalgı toplulukları oluşturmaktadırlar. Bu kurumlardan biriside eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarıdır. Müzik eğitimi anabilim dalları eğitim programlarında bu ders, orkestra/oda müziği I-II-III ve orkestra/oda müziği ve yönetimi olmak üzere 5, 6, 7, 8. yarıyılarda yer almaktadır. Bu derste genelde yaylı çalgı toplulukları oluşturularak çağdaş Türk müziği ve klasik batı müziği örneklerinden oluşan eserler seslendirilmeye çalışılmaktadır. Doğrudan çalgı performanslarıyla ilişkili olan orkestra dersleri öğrencilerin çalgı eğitim süreçlerinin de bir göstergesi olarak düşünülebilir.

Demircan, (2008) çalgı çalmanın gerçekleşmesi ve çalgıdan ses üretebilmek için bireyin davranışlarında teknik ve estetik nitelikli olumlu yönde davranışlar geliştirmek amacı ile uygulanan, süreçlerin tümü olarak tanımlamıştır (s.1). Çalgı eğitiminde, öğrencinin bilgiyi belirli yöntem ve teknikler uygulayarak davranışa dönüştürmesi hedeflenir. Bu yöntem ve teknikler çalgı eğitimcisi tarafından oluşturulur ve öğrenciye aktarılır. Bütün bu ilişki, öğrencinin zihinsel ve bedensel özelliklerini buluşturur, biçimlendirir ve müzikal kişilik oluşturur. Çalgıda belli bir düzeye ulaşmış olarak gelen öğrencilerden, kazanmış oldukları müzikal ve teknik becerileri, orkestra derslerinde sergilemeleri beklenir. Öğrenciler, kazanılan bu becerilere toplu halde müzik yapma becerilerini de ekleyerek eğitim süreçlerindeki gelişimlerini bir adım daha ileriye götürmüş olurlar.

Çalgı eğitimi süreçleriyle bağlantılı olan orkestra derslerinde, öğrencilerden belli bir performans sergilemeleri ve seslendirdikleri eserin teknik ve müzikal özelliklerini doğru bir şekilde ifade etmeleri beklenir. Bu beklentilerin ne düzeyde gerçekleştiğini görebilmek için yapılan çalışmalar, uzamanlar tarafından ölçme ve değerlendirme işlemlerine

tabi tutulurlar. Lin, (1976) ölçmenin temelinde bir betimleme, değişkenin çeşitli değerlerine, belli kurallara göre, simgeler verme işlemi olduğunu belirtmiştir (Karasar, 2007: s. 136). Ölçüm, kesinlik ve nesnellik sağlar. Bunun yanı sıra, görünmez olanı gözlemleme imkanı verir. Bu sayede, teoride yer alan ancak bilinmeyen ve görülemeyen şeyler gözlemlenebilir (Kuş, 2007: s. 31). Değerlendirme ise bir ölçme sonucunu bir ölçütle karşılaştırarak değer yargısına varma işidir. Değerlendirme türleri değerlendirme yapılış amacına ve kullanılan kritere göre sınıflandırılabilir (Öztürk, 2007: s. 62). Bu araştırma ise sonucu görmeye (düzey belirlemeye) yönelik bir değerlendirme sürecini kapsamaktadır. Çalışma sürecinde psikomotor davranışların gerçekleşme düzeyleri belirlenmeye çalışılmış, performans değerlendirme ölçeğine dayalı ölçüt soruları oluşturularak, gözlenen davranışlar ölçeğe dayalı olarak değerlendirilmiştir.

Araştırma, yukarıda belirtilen hususlar çerçevesinde eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dalları öğretim programlarında yer alan orkestra/oda müziği ve yönetimi dersinde, çağdaş Türk müziği eserlerinin, klasik batı müziği eserlerine göre ne düzeyde seslendirilebildiğini tespit etmeyi amaçlayan deneysel bir çalışma olup, sınıf içi bir değerlendirme sürecini yansıtmaktadır.

I. Yöntem

A. Araştırma Modeli, Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma, çağdaş/çoksesli Türk müziği ve klasik batı müziği eserlerini orkestra/oda müziği ve yönetimi dersinde seslendirebilme düzeylerini tespit etmeye yönelik olarak düzenlenmiş deneysel bir çalışmadır. Verilerin elde edilmesinde tek gruplu ön test- son test modeli uygulanmıştır. Karasar, (2007) tek grup ön test son test modelinde gelişmiş güzel seçilmiş bir gruba bağımsız değişken uygulandığını belirtmiş, ancak bu kez hem deney öncesi (ön test), hem de deney sonrası (son test) ölçmelerin olduğunu belirtmiştir.

Bu model doğrultusunda 4. sınıf öğrencilerine orkestra/oda müziği ve yönetimi dersinde seslendirmek üzere klasik batı müziği için Henry Purcell ikinci kitaptan yaylı çalgılar için VI. nolu "Air" (ed. Verleg & Buttel, 1926), çağdaş/çoksesli Türk müziği için ise orkestra albümü II. kitaptan düzenlemesi Erdal Tuğculara ait "Beyaz Giyme" türküsü seçilmiştir (Bilgin ve diğerleri 2011). Seçilen iki eser ön test amaçlı uygulanmıştır. Daha sonra eserler, uzman görüşleri doğrultusunda belirlenen beş ölçüt sorusu da dikkate alınarak üç hafta boyunca araştırmacılar tarafından ders içinde çalıştırılmıştır. Çalışmaların sonlandırılmasıyla beraber, öğrencilerin eserleri istenilen düzeyde seslendirebilme düzeylerini belirlenmek üzere son test amaçlı tekrar uygulanmıştır. Verilerin toplanmasında, hazırlanan beş ölçüt sorusu beşli likert tipi tutum ölçeğine dayalı olarak değerlendirilmiştir. Değerlendirme ölçüt soruları; 1. Temiz çalabilme düzeyleri, 2. Doğru ritim ile çalabilme düzeyleri, 3. Sağ ve sol eldeki teknik davranışları yapabilme düzeyleri, 4. Müzikal ifade ile kabul edilebilir bir tempoda çalabilme düzeyleri, 5. Öğrencilerin birbirlerini dinleyerek çalabilme düzeyleri olarak belirlenmiştir. Ön test ve son test değerlendirme süreçleri

üç uzman tarafından birbirlerinden bağımsız olarak gerçekleştirilmiştir. Verilerin analizinde ise t-testi istatistiksel analiz yöntemi kullanılmış olup, bu analizler bilgisayarda SPSS for Windows 15.00 istatistik paket programı ile yapılmıştır.

II. Bulgular

A. Klasik Batı Müziği ve Çağdaş/Çoksesli Türk Müziği Eserlerini Seslendirebilme Düzeylerine Yönelik Bulgular

Bu bölümde, 4. Sınıf öğrencilerinin orkestra/oda müziği ve yönetimi dersinde seslendirebilme düzeylerini belirlemeye yönelik seçilen örnek eserlerin, karşılaştırmalı ve ayrı ayrı ön test-son test bulgularına yer verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Ön Test Puanlarının Karşılaştırmasına İlişkin Bulgular

	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma	t	P
Ön test Klasik Batı Müziği (eser)	3	6,33	,577	1,000	,374
Çağdaş/çoksesli Türk Müziği (eser)	3	6,00	,000		

Öğrencilerin, uygulama öncesi klasik batı müziği ve çağdaş/çoksesli Türk müziği eserlerini orkestra/oda müziği ve yönetimi dersinde seslendirme düzeylerinde bir fark olup olmadığını anlamak amacıyla t testi uygulanmıştır. Ön test değerlendirmelerine göre iki eseri de seslendirebilme düzeylerine yönelik puanlar arası fark istatistiksel açıdan anlamsız bulunmuştur ($t=1,000$ $p=,374$). Bu bulgu, uygulama öncesinde öğrencilerin klasik batı müziği ve çağdaş/çoksesli Türk müziğine yönelik eserleri seslendirebilme düzeylerinde bir fark olmadığını, deneye başlanabileceğini göstermektedir.

Tablo 2. Öğrencilerin Klasik Batı Müziği Eserini Seslendirme Düzeyleri Ön Test ve Son Test Puanlarının Karşılaştırmasına İlişkin Bulgular

Klasik Batı Müziği (eser)	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma	t	P
Ön test	3	6,33	,577	19,053	,003
Son test	3	17,33	,577		

Öğrencilerin, klasik batı müziği eserini seslendirebilme düzeylerine yönelik ön test ve son test puanları arasında bir fark olup olmadığını anlamak amacıyla t testi uygulanmıştır. Analiz sonucuna göre, öğrencilerin klasik batı müziği eserini seslendirebilme düzeylerine ilişkin ön test ve son test puanları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=19,053$ $p=,003$).

Tablo incelendiğinde öğrencilerin klasik batı müziği eserini seslendirebilme düzeylerine ilişkin ön test değerlendirmelerinin aritmetik ortalaması 6,33 iken son test değerlendirmelerine ilişkin aritmetik ortalamasının 17,33 olduğu tespit edilmiştir. Ortalamalardan da anlaşılacağı üzere son test aritmetik ortalamasının ön test aritmetik ortalamadan büyük olduğu görülmektedir. Bu bulguya göre, öğrencilerin klasik batı müziğine yönelik seçilen eseri seslendire bilme düzeylerini geliştirmek üzere yapılan uygulama ve üç haftalık çalışmaların etkili olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Öğrencilerin Çağdaş/Çoksesli Türk Müziği Eserini Seslendirme Düzeyleri Ön Test ve Son Test Puanlarının Karşılaştırmasına İlişkin Bulgular

Çağdaş/Çoksesli Türk Müziği (eser)	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma	t	P
Ön test	3	6,00	,000	8,660	,013
Son test	3	11,00	1,000		

Öğrencilerin, çağdaş/çoksesli Türk müziği eserini seslendirebilme düzeylerine yönelik ön test ve son test puanları arasında bir fark olup olmadığını anlamak amacıyla t testi uygulanmıştır. Analiz sonucuna göre, öğrencilerin çağdaş/çoksesli Türk müziği eserini seslendirebilme düzeylerine ilişkin ön test ve son test puanları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=8,660$ $p=,013$).

Tablo incelendiğinde öğrencilerin çağdaş/çoksesli Türk müziği eserini seslendirebilme düzeylerine ilişkin ön test değerlendirmelerinin aritmetik ortalaması 6,00 iken son test değerlendirmelerine ilişkin aritmetik ortalamasının 11,00 olduğu tespit edilmiştir. Ortalamalardan da anlaşılacağı üzere son test aritmetik ortalamasının ön test aritmetik ortalamadan büyük olduğu görülmektedir. Bu bulguya göre, öğrencilerin çağdaş/çoksesli Türk müziğine yönelik seçilen eseri seslendire bilme düzeylerini geliştirmek üzere yapılan uygulama ve üç haftalık çalışmaların etkili olduğu söylenebilir.

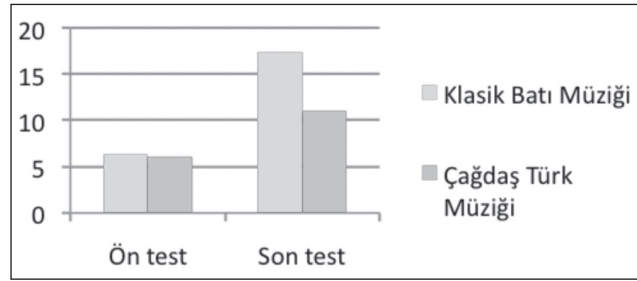
Tablo 4. Öğrencilerin Klasik Batı Müziği ve Çağdaş/Çoksesli Türk Müziği Eserini Seslendirme Düzeyleri Son Test Puanlarının Karşılaştırmasına İlişkin Bulgular

	N	Aritmetik ortalama	Standart sapma	t	P
Son test Klasik Batı Müziği (eser)	3	17,33	,577	9,500	,001
Çağdaş/Çoksesli Türk Müziği (eser)	3	11,00	1,000		

Öğrencilerin, klasik batı müziği ve çağdaş/çoksesli Türk müziği eserlerini seslendirilme düzeylerine ilişkin son test puanları arasında bir fark olup olmadığını anlamak amacıyla t testi uygulanmıştır. Analiz sonucuna göre, öğrencilerin klasik batı müziği ve çağdaş/çoksesli Türk müziği eserini seslendirebilme düzeylerine ilişkin son test puanları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($t=9,500$ $p=,001$).

Tablo incelendiğinde öğrencilerin klasik batı müziği eserini seslendirebilme düzeylerine ilişkin son test değerlendirmelerinin aritmetik ortalaması 17,33 iken, çağdaş/çoksesli Türk müziği eserini seslendirebilme düzeylerine ilişkin son test değerlendirmelerinin aritmetik ortalamasının 11,00 olduğu tespit edilmiştir. Her iki eser için yapılan çalışmaların klasik batı müziğine ilişkin eser üzerinde daha etkili olduğu aritmetik ortalamalardan görülmektedir.

Tüm bu bulgular, öğrencilerin klasik batı müziği ve çağdaş/çoksesli Türk müziği eserlerini orkestra/oda müziği ve yönetimi derslerinde seslendire bilme düzeylerini test etmeye yönelik yapılan üç haftalık uygulamaların ve çalışmaların her iki eseri seslendirmede de etkili olduğunu göstermektedir. Ancak, seçilen eserlere yönelik yapılan bu üç haftalık çalışmanın, klasik batı müziği eserini seslendirmede daha etkili olduğu elde edilen veriler sonucunda tespit edilmiştir.

Şekil 1. Öğrencilerin Ön Test ve Son Test Puanları Aritmetik Ortalaması

Sonuç ve Öneriler

Ön test değerlendirmelerine göre iki eseri de seslendirebilme düzeylerine yönelik puanlar arası farkın istatistiksel açıdan anlamsız olduğu sonucu ortaya çıkmıştır ($t=1,000$ $p=,374$). Bu durum, uygulama öncesinde öğrencilerin klasik batı müziği ve çağdaş/çoksesli Türk müziğine yönelik eserleri seslendirebilme düzeylerinde anlamlı bir fark olmadığını ve deneye başlanabileceği sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Öğrencilerin klasik batı müziği eserini seslendirebilme düzeylerine ilişkin ön test değerlendirmelerinin aritmetik ortalaması 6,33 iken son test değerlendirmelerine ilişkin aritmetik ortalamasının 17,33 olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin çağdaş/çok-

sesli Türk müziği eserini seslendirebilme düzeylerine ilişkin **ön test** değerlendirmelerinin aritmetik ortalaması 6,00 iken **son test** değerlendirmelerine ilişkin aritmetik ortalamasının 11,00 olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Öğrencilerin klasik batı müziği eserini seslendirebilme düzeylerine ilişkin **son test** değerlendirmelerinin aritmetik ortalaması 17,33 iken, çağdaş/çoksesli Türk müziği eserini seslendirebilme düzeylerine ilişkin **son test** değerlendirmelerinin aritmetik ortalamasının 11,00 olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Tüm bu sonuçlar, öğrencilerin klasik batı müziği ve çağdaş/çoksesli Türk müziği eserlerini orkestra/oda müziği ve yönetimi derslerinde seslendire bilme düzeylerini test etmeye yönelik yapılan üç haftalık çalışmanın her iki eseri seslendirmede de etkili olduğunu göstermektedir. Ancak, seçilen eserlere yönelik yapılan bu üç haftalık çalışmanın, klasik batı müziği eserini seslendirmede daha etkili olduğu sonucu elde edilen veriler doğrultusunda ortaya çıkmıştır.

Orkestra/oda müziği ve benzer çalgı topluluklarında yer almak, öğrencinin birlikte müzik yapma, birlikte düşünme, ritim duygusu ve müzikal ifadeleme özelliklerini geliştirmesine olanak sağlar. Dolayısıyla öğrencilere, sadece öğretim programlarında yer alan çalgı toplulukları dersinde değil, kendi çabalarıyla küçük çalgı toplulukları oluşturarak çağdaş/çoksesli Türk müziği ve klasik batı müziği örnekleri seslendirmeleri önerilebilir. Ayrıca bu çalışmalar yukarıda belirttiğimiz özellikleri geliştirmekle beraber, öğrencinin veya bireyin birçok eser tanınmasına da olanak sağlayacaktır.

Öğrencilere, orkestra/oda müziği gibi derslerde seslendirecekleri eserlerin (temiz ses üretme ve pozisyon geçişlerinde kolaylık sağladığı gözlemlenmelerinden yola çıkarak), ton ve makam dizilerine yönelik dizi-gam çalışmalarına yeteri kadar yer vermeleri önerilebilir. Ayrıca öğrenciler, bireysel olarak Türk müziğine yönelik eserleri seslendirmede karşılaşılan ritmik zorluklara ilişkin yay ve konum geçiş çalışmaları yaparak doğru ritim ile çalma düzeylerini geliştirebilirler. Bu durumun, toplu çalma esnasında bütünlüğün sağlanmasına büyük ölçüde olanak sağlayacağı düşünülebilir. Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı lisans öğretim programlarında yer alan orkestra/oda müziği I-II-III ve orkestra/oda müziği ve yönetimi derslerinde çağdaş/çoksesli Türk müziği örneklerine yeteri kadar yer verilmesinin, eserlerde karşılaşılan ve yukarıda belirtilen zorlukların aza indirgenmesine olanak sağlayacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Aydın, Y. (2003). Türk Beşleri. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Bilgin, S. Saraç, G. Tuğcular, E. (2011). Orkestra Albümü II. Muğla: Esin Basımevi.
- Budak, O. A. (2006). Türk Müziğinin Kökeni-Gelişimi. Ankara: Phoenix Yayınevi.
- Çalışır, F. (2004). Müzik Dili Sözlüğü. Ankara: Ataçağ Sanatevi Yayınları.

- Demircan, B. (2008). Viyola Eğitiminde Kullanılan Türk Müziği Dizilerine Dayalı Etütlerin, İçerik-Yöntem Bakımından İncelenmesi ve Değerlendirilmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Gonca Z. ve Tohumcu, G. (2006). Müziği Yazmak. İstanbul: Nota Yayıncılık.
- İlyasoğlu, E. (2007). 71 Türk Bestecisi. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- Karasar, N. (2007). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kuş, E. (2007). Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Öztürk, M. (2007). Öğretimi Planlama-Uygulama ve Değerlendirme. Ankara: Bizim Büro Basımevi.
- Purcell, H. (1695). "Spiel Musik. Verlag". Georg Kallmeyer Verlag, Wolfen Büttel, (Ed.1926).
- Say, A. (1992). "Okestra". Müzik Ansiklopedisi (IV). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Say, A. (2005). Müzik Sözlüğü. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (Ekim 1998). "Atatürk ve Türk Müzik İnkılabına Genel Bir Bakış" Opera Bale Kültür Sanat Dergisi, Sayı 22, ss. 17-25, Ankara: Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü Yayını.
- Uluç, M. Ö. (2000). Müzik İşaretleri ve Terimleri Sözlüğü. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.

